

Опорні схеми до лекції № 8

Психологічні особливості молодої родини

Рис. 8.1. Аспекти первинної шлюбної адаптації за Цілуйко

Матеріально-побутова	Етико-психологічна	Інтимно-особистісна
узгодження прав і обов'язків подружжя у виконанні домашніх справ, а також формування задовольняючої їх моделі планування і розподілу сімейного бюджету	поєднання світоглядів, ідеалів, інтересів, ціннісних орієнтацій, настанов, а також особистісних і характерологічних особливостей чоловіка та дружини	досягнення подружжям сексуальної відповідності, що припускає їх взаємне не тільки фізіологічне, але і морально-психологічне задоволення інтимними відносинами

Рис. 8.2. Гендерні аспекти первинної шлюбної адаптації

Чоловіки – чутливість до матеріально-побутових і сексуальних незручностей	Жінки – стурбованість недостатністю почуттів і поваги партнера
---	--

Рис. 8.3. Ознаки успішної міжособистісної шлюбної адаптації

афективний аспект	• емоційна близькість
когнітивний аспект	• високий ступінь взаєморозуміння
поведінковий компонент	• розвинуті вміння організації поведінкових взаємодій

Рис. 8.4. Типові перешкоди успішної шлюбної адаптації

непідготовленість молодят до різкої зміни способу життя	гедоністичне ставлення до шлюбу (очікування тільки задоволення)
складність міжпоколінних відносин з родичами	відсутність підготовки до виконання родинних функцій

Рис. 8.9. Базові завдання господарсько-економічної функції

облаштування власного житла
розподіл домашньої праці
поповнення та розподіл сімейного бюджету

Рис. 8.10. Типові проблеми відокремленого проживання членів подружжя

формальний характер шлюбу (відсутність повноцінної взаємодії та згуртованості)
втрата відповідальності перед шлюбним партнером
спокуси для подружньої зради

Рис. 8.11. Типові проблеми проживання молодят з батьками

труднощі встановлення психологічної дистанції з генетичною родиною
ризик втручання батьків у родинні взаємини молодят
перекладання молодятами всіх родинних обов'язків на батьків

Рис. 8.12. Типові форми подружнього розподілу домашніх обов'язків

побутова творчість	побутова співпраця	побутова експлуатація	побутова невлаштованість	господарська діловитість
--------------------	--------------------	-----------------------	--------------------------	--------------------------

Рис. 8.13. Основні родинні фінансові витрати

витрати на харчування (домашнє і виробниче)	оплата комунальних послуг	транспортні витрати
купівля засобів гігієни, ліків і побутової хімії	оплата культурних і дозвільних заходів	значні фінансові придбання (одяг, техніка, взуття, меблі)

Рис. 8.14. Стадії розвитку взаємин молоді та батьківської родин

перша стадія	• від одруження до народження дитини
друга стадія	• народження і виховання дітей
третьа стадія	• відносна незалежність молоді та батьківської родин
четверта стадія	• потреба батьківської родини у допомозі дорослих дітей

Рис. 8.15. Проблема взаємодії дорослих дітей і їх батьків

Молода родина	Батьківська родина
орієнтація на допомогу батьків у вихованні дітей	небажання залишати роботу для догляду за внуками

Рис. 8.16. Проблеми адаптації молодят до проживання у батьківській родині

чоловік	дружина
почуття невиконаного обов'язку перед власною матір'ю	складності взаємин зі свекрухою
складність прийняття матеріальної допомоги від батьків дружини	проблеми психологічної автономії від батьків чоловіка

Рис. 8.17. Проблеми ставлення батьків до родини своєї дитини

сприймання невістки (зятя) як додатку до генетичної родини	<ul style="list-style-type: none"> • невизнання факту нової родини; • очікування від невістки (зятя) повного пристосування
владність батьків щодо дитини	<ul style="list-style-type: none"> • невизнання дорослості дитини навіть після її одруження; • втручання у молоду родину, нав'язлива опіка

Рис. 8.18. Проблемне ставлення молодого подружжя до батьків

надмірна прив'язаність чоловіка (дружини) до своїх батьків	<ul style="list-style-type: none"> • низька взаємодія з подружнім партнером; • недостатня автономія від генетичної родини
відсторонення молодої родини від спілкування з батьками	<ul style="list-style-type: none"> • невдячне та недбале ставлення до потреб батьків; • порушення міжпоколінної родинної взаємодії

Рис. 8.19. Проблеми взаємодії невістки та свекрухи

невістка	егоїстичне ставлення до чоловіка, прагнення ізолювати його від матері
свекруха	ревнощі до дружини сина, критика її дій

Рис. 8.20. Типові гендерні проблеми пристосування до статусу батьківства

чоловік	дружина
формування батьківських почуттів і допомога дружині	розподіл уваги щодо дитини та чоловіка
подолання ревнощів до дитини	розв'язання суперечності між материнською і професійною роллю

Рис. 8.21. Базові функції батьківського виховання

мама	тато
за рахунок догляду формує у дитини почуття безпеки і довіри	за рахунок рухливих ігор стимулює розвиток ініціативи та волі дитини

Рис. 8.22. Типові причини усунення батьками бабусь і дідусів від виховання внуків

сприйняття досвіду старшого покоління як застарілого
стійка неприязнь до батьків шлюбного партнера
прагнення уникнути надмірного контролю й опіки старшого покоління

Рис. 8.23. Початкові стадії розвитку батьківства за Галинські

1) формування образу зачаття до народження дитини) • створення подружжям образу майбутнього малюка	2) вигодовування (перші два роки життя дитини) • формування емоційної прив'язаності до дитини, співвіднесення мрій з реаліями	3) авторитету (від двох до шести років життя дитини) • завоювання авторитету, узгодження виховних стратегій батьків
---	--	--